

Sygn. akt I C 976/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2023 r.

Sąd Rejonowy w Grudziądzu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia Andrzej Antkiewicz
-----------------	---------------------------

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2023 roku w Grudziądzu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi M. W.

o wznowienie postępowania w sprawie o sygn. akt I C 1159/19

z powództwa M. B. i A. B.

przeciwko M. W.

o ustalenie

1. oddala skargę o wznowienie postępowania,
2. zasądza od skarżącego M. W. na rzecz M. B. i A. B. 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Sygn. akt I C 976/22

UZASADNIENIE

W dniu 28 czerwca 2022 r. M. W. wniósł skargę o wznowienie postępowania w sprawie o sygn. akt I C 1159/19 zakończonej prawomocnym wyrokiem z dnia 12 maja 2021 r. Skarżący powołał się na podstawę wznowienia z art. 401 pkt 1 k.p.c., opierając się na zarzucie nieważności postępowania, albowiem w składzie sądu orzekającego uczestniczyła osoba nieuprawniona, to jest sędzia D. B., który został powołany na urząd sędziego w Sądzie Rejonowym w Grudziądzu przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 20 lutego 2019 r. na wniosek (...) ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o (...) oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 3; dalej: ustawa z 8 grudnia 2017 r.), a wadliwość procesu powołania sędziego z w tejże konkretnej sprawie prowadzi do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. W oparciu o ten zarzut wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości, gdyż prowadzone postępowanie w sprawie było nieważne i ponowne przeprowadzenie postępowania oraz zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa. Wniósł również o zasądzenie solidarnie od M. B. i A. B. (powódek w sprawie o sygn. akt I C 1159/19) na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania wywołanego wniesieniem skargi, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu skargi skarżący podał, że wyrokiem z dnia 12 maja 2021 r. Sąd Rejonowy w Grudziądzu ustalił, że umowa sprzedaży prawa własności nieruchomości położonej w miejscowości W., gmina G., stanowiącej niezabudowaną działkę oznaczoną numerem ewidencyjnym (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...), zawarta w dniu 21 stycznia 2016 r. pomiędzy M. B. i A. B. (sprzedającymi) a pozwanym M. W. (kupującym) jest nieważna. Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 28 maja 2021 r.

Pełnomocnik skarżącego wskazał, że w dniu 29 marca 2022 r. wszedł w posiadanie uchwały nr (...) (...) z dnia 11 października 2018 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w Grudziądzu ogłoszonego w Monitorze Sądowym i Gospodarczym z 2018 r. poz. 256. Wedle tej uchwały do pełnienia urzędu sędziego w Sądzie Rejonowym w (...) przedstawiła (...) kandydaturę Pana D. B.. Sędzia został mianowany na urząd sędziego przez (...) w dniu 20 lutego 2019 r. Po powołaniu na urząd sędziego Sędzia D. B. prowadził m.in. sprawę I C 1159/19 z udziałem skarżącego, w ramach której prowadził kompleksowe postępowanie dowodowe. W ocenie skarżącego w składzie sądu orzekającego uczestniczyła osoba nieuprawniona, a prowadzone w sprawie postępowanie jest dotknięte wadą nieważności z tej przyczyny powinno zostać wznowione. O przyczynie wznowienia postępowania strona skarżąca dowiedziała się w dniu 29 marca 2022 r., kiedy to informację taką uzyskała od swojego pełnomocnika (k. 3-8 akt).

M. B. i A. B. w odpowiedzi na skargę wniosły o jej odrzucenie jako wniesionej po upływie przepisanej terminu ewentualnie o oddalenie jako bezpodstawnej, a nadto o zasądzenie od skarżącego na ich rzecz kosztów postępowania skargowego (k. 150-153 akt).

Sąd Rejonowy ustalił i zważył, co następuje:

Wszystkie okoliczności sprawy były bezsporne i wynikały z przedłożonych dokumentów. Wynika z nich, że:

1. Sprawę o sygn. akt I C 1159/19 przyjął do ponownego rozpoznania sędzia Sądu Rejonowego w Grudziądzu D. B. w dniu 23 kwietnia 2019 r. w wyniku uchylecia poprzedniego wyroku wydanego w sprawie przez Sąd Okręgowy w T. wyrokiem z dnia 6 marca 2019 r.
2. Sędzia D. B. prowadził sprawę I C 1159/19 przez dwa lata - do dnia 12 maja 2021 r., kiedy wydał wyrok. W trakcie postępowania sędzia prowadził postępowanie dowodowe na dwóch terminach rozpraw, na których przesłuchał strony. Nadto dopuścił i przeprowadził dowód z dwóch opinii biegłych z zakresu psychiatrii i psychologii.
3. Sędzia D. B. został mianowany przez (...) na urząd sędziego Sądu Rejonowego w Grudziądzu w dniu 20 lutego 2019 r. W 2002 r. ukończył wyższe studia prawnicze na (...) M. K. w T., uzyskując tytuł magistra z oceną dobra. Po odbyciu aplikacji sądowej, w 2006 r. złożył egzamin sędziowski z oceną dobrą. Przed powołaniem na urząd sędziego był referendarzem sądowym w Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy w Wydziale Gospodarczym od grudnia 2006 r. do grudnia 2010 r., następnie od maja 2011 r. do grudnia 2012 r. był asystentem sędziego w Sądzie Rejonowym w T. w Wydziałach Karnym oraz Rodzinnym i Nieletnich, a od stycznia 2013 r. do kwietnia 2018 r. był asystentem sędziego w Sądzie Okręgowym w T. I Wydziale Cywilnym. Po rezygnacji z pracy w charakterze asystenta sędziego wpisał się na listę radców prawnych i od sierpnia 2018 r. wykonywał ten zawód. Sędzia D. B. otrzymał dobrą ocenę kwalifikacyjną sporządzoną przez Panią D. C. – sędziogo Sądu (...) w T.. Wynikało z niej, że posiada ugruntowaną wiedzę w zakresie prawa cywilnego i postępowania cywilnego, a zasób wiedzy i doświadczenia zawodowego daje gwarancję, że będzie dobrym orzecznikiem. W procesie konkursowym kandydat ten przedstawił również pozytywne opinie służbowe.
4. Wniosek o powołanie D. B. na urząd sędziego Sądu Rejonowego w Grudziądzu przedstawiła (...) (...) w dniu 11 października 2018 r., jednocześnie nie przedstawiając wniosku o powołanie 3 kontrkandydatów, tj. Pani M. P., Pani A. W. (1) i Pani A. W. (2).
5. W uchwale z 11 października 2018 r. (...) wskazała, że w celu przygotowania sprawy do rozpatrzenia na posiedzeniu R., jej Przewodniczący wyznaczył zespół w składzie 3 osób, który na posiedzeniu w dniu 17 września 2018 r. przeanalizował zgromadzone materiały i omówił wszystkie kandydatury, odbył naradę i uznał, że materiały

są niewystarczające do zajęcia stanowiska w sprawie, dlatego zespół zwrócił się do R. o zaproszenie wszystkich kandydatów na posiedzenie Zespołu celem ich wysłuchania w siedzibie R., a ponadto o zaproszenie na rozmowę w trybie wideokonferencji Prezesa Sądu (...) w T.. (...) uwzględniła wniosek zespołu, dlatego na posiedzeniu w dniu 8 października 2018 r. zespół wysłuchał w siedzibie R. zaproszonych kandydatów oraz w trybie wideokonferencji Prezesa Sądu (...) w T.. Na posiedzeniu w dniu 10 października 2018 r. zespół przeanalizował zgromadzone materiały i przeprowadził naradę. Zespół rekomendował bezwzględną większością głosów na wolne stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w Grudziądzu kandydaturę Pana D. B.. W uzasadnieniu stanowiska zespół wskazał, że za rekomendowaniem tej kandydatury przemawiają ocenione łącznie wysokie umiejętności zawodowe potwierdzone dobrą oceną kwalifikacyjną, bogate i różnorodne doświadczenie zawodowe oraz oceny dobre na dyplomie ukończenia studiów i z egzaminu sędziowskiego.

6. W uzasadnieniu uchwały z 11 października 2018 r. (...) stwierdziła, że wszyscy kandydaci biorący udział w konkursie na wolne stanowisko sędziego w Sądzie Rejonowym w Grudziądzu, ogłoszone w Monitorze Polskim z 2018 r. pod poz. 256, spełniają wymagania ustawowe określone w art. 61 ustawy z dnia 27 lipca 2011 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych. Dokonując oceny kandydatów (...) kierowała się kryteriami wymienionymi w art. 35 ust. 2 ustawy o KRS i uwzględniała oceny kwalifikacji kandydatów, ich doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia, a także opinie (...) (...) (...) w T.. (...) wskazała, że pan D. B. posiada wieloletnie i bogate doświadczenie zawodowe, które zdobył pracując na stanowisku referendarza sądowego i asystenta sędziego w różnych wydziałach sądów, zarówno w pionie karnym, jak i cywilnym, w związku z czym dysponuje szeroką wiedzą prawniczą, a jego doświadczenie zawodowe jest wszechstronne. Także z przedłożonych opinii służbowych wynika, że Pan D. B. posiada predyspozycje do wykonywania zawodu sędziego. Pozostałe kandydatki nie wypełniają w tak wysokim stopniu kryteriów powołania na stanowisko sędziego sądu rejonowego. (...) omówiła w uzasadnieniu uchwały wszystkie kandydatury, wskazując m.in. na to, że kandydatka M. P. w 2008 r. złożyła egzamin sędziowski z oceną dostateczną plus, a więc otrzymała ocenę niższą niż kandydat D. B., a nadto posiada mniejsze od niego doświadczenie w samodzielnym stosowaniu prawa, gdyż zawód referendarza sądowego wykonuje niecałe dwa lata. Z kolei przy ocenie kandydatki A. R. (1) miała na uwadze, że posiada krótszy od D. B. staż pracy, a ponadto nie wykazuje się, w przeciwieństwie do ww. kandydata, doświadczeniem w samodzielnym stosowaniu prawa, a jej doświadczenie zawodowe nie jest tak wszechstronne, albowiem wykonywała obowiązki zawodowe tylko w pionie karnym. W odniesieniu do kandydatki A. R. (2) miała na uwadze, że otrzymała niższą od pana D. B. ocenę z egzaminu sędziowskiego – dostateczny plus, a ponadto nie posiada tak wszechstronnego doświadczenia zawodowego jak ww. kandydat. (...) uwzględniała również przy ocenie poparcie kandydatur przez (...) w T. (D. B. za 10, M. P. – za 17, A. W. (1) – za 15, A. W. (2) – za 17) oraz przez (...) (...) (...) w T. (D. B. za 10, przeciw 52, nieważne 3, M. P. – za 37, przeciw 27, nieważne 1, A. W. (1) – za 49, przeciw 15, nieważne 1, A. W. (2) – za 25, przeciw 38, nieważne 2), a także oceny uzyskane przez kandydatów na dyplomach ukończenia wyższych studiów prawniczych i z egzaminów zawodowych. (...) wskazała, że wprawdzie kandydatura D. B. jest w tym zakresie mniej wyróżniająca, jednak z oceny kwalifikacyjnej i opinii służbowych wynika, że prezentuje wysokie umiejętności zawodowe i przy uwzględnieniu wszystkich kryteriów wyboru w ocenie R. jest najlepszym kandydatem spośród wszystkich ocenianych. Okoliczności te spowodowały, że w trakcie posiedzenia KRS 11 października 2018 r. na kandydaturę D. B. oddano 16 głosów „za”, przy braku głosów „przeciw” i 1 głosie „wstrzymującym się”, w rezultacie kandydatura ta uzyskała wymaganą bezwzględną większość głosów, a pozostałe kandydatury takiej większości nie uzyskały: M. P. i A. W. (1) – nie oddano głosów „za” i „przeciw”, przy 18 głosach „wstrzymujących się”, A. W. (2) – oddano 1 głos „za”, przy braku głosów „przeciw” i 17 głosach „wstrzymujących się”.

Dowody: wyroki sądów i protokoły rozpraw w aktach sprawy I C 1159/19 – k. 314-325v, 344-

344v, 377-393, 442-443, 448 tych akt

uchwała KRS nr (...) – k. 24-31 akt sprawy

informacja prasowa o wręczeniu nominacji sędziowskich w dniu 20 lutego 2019 r. –

k. 32-38 akt sprawy

wyciągi z posiedzenia (...) w T. z 20 czerwca 2018 r.

– k. 81-84 i 104-105 akt sprawy

wyciągi z protokołu posiedzenia (...)

(...) w T. z dnia 25 czerwca 2018 r. – k. 86- 89 i 106-114 akt sprawy

Protokoły z: posiedzenia KRS z 11.10.2018 r. – k. 90-93 akt sprawy, posiedzeń

zespołu członków KRS z 17.09.2018 r., 8 i 10 października 2018 r. – k. 94-101 akt

sprawy, załącznik nr 1 do protokołu z posiedzenia zespołu członków KRS z 8 i 10

października 2018 r. – k. 102 akt sprawy

Zgodnie z treścią art. 409 k.p.c. skarżący zobowiązany jest wykazać w skardze o wznowienie postępowania, że oparł ją na ustawowej podstawie wznowienia. Przed przejściem do merytorycznej oceny skargi, Sąd bada na posiedzeniu niejawnym, czy skarga została wniesiona w terminie i czy opiera się na ustawowej podstawie wznowienia. W braku jednego z tych wymagań sąd skargę odrzuci (art. 410 § 1 k.p.c.).

Wskazać należy, że sformułowanie przez skarżącego w skardze podstawy wznowienia w sposób odpowiadający przepisom art. 401-404 k.p.c. nie oznacza jeszcze oparcia skargi na ustawowej podstawie wznowienia, jeżeli już z samego jej uzasadnienia wynika, że podnoszona podstawa nie zachodzi. Taka skarga, jako nie oparta na ustawowej podstawie wznowienia, podlega odrzuceniu (art. 410 § 1 k.p.c. – zob. postanowienie SN z 28 października 1999 r., II UKN (...), OSNAP (...), podobnie np. w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 1968 r., I CZ (...), OSNCP (...), poz. (...), w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 28 października 1981 r., I CO (...), OSNCP (...), poz. (...) oraz w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 1996 r., I CRN (...), OSNC (...)).

W ocenie Sądu orzekającego skarga o wznowienie postępowania w sprawie I C 1159/19 nie podlega odrzuceniu, gdyż opierała się na ustawowej podstawie wznowienia. Według art. 401 pkt 1 k.p.c. można żądać wznowienia postępowania z powodu nieważności, jeżeli w składzie sądu uczestniczyła osoba nieuprawniona, a strona przed uprawomocnieniem się wyroku nie mogła domagać się wyłączenia. W świetle uchwały składu połączonych I.: Cywilnej, Karnej oraz (...) (...) Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. sygn. akt (...) I- (...) oraz wyroku (...) z dnia 5 czerwca 2023 r. w sprawie (...) nie ulega wątpliwości, że obecnie wskazana przesłanka wznowienia obejmuje również wadliwość procesu powołania sędziego w sądzie powszechnym na wniosek (...) ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o (...) oraz niektórych innych ustaw, jeżeli wadliwość ta prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na przesłankę negatywną wymienioną w art. 401 pkt 1 k.p.c., której brak warunkuje istnienie podstawy wznowienia, tj. na to, czy strona przed uprawomocnieniem się wyroku nie mogła domagać się wyłączenia sędziego. W tym zakresie wskazać trzeba, że ustawą z dnia 20 grudnia 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r. poz. 190: dalej ustawa z 20 grudnia 2019 r.) dodano m.in. art. 42a §1 i 2 w ustawie - Prawo o ustroju sądów, na mocy których zakazano sądom badania prawidłowości powołania sędziego. Przepisy te stanowiły wprost, że w ramach działalności sądów lub organów sądów niedopuszczalne jest kwestionowanie umocowania sądów i trybunałów, konstytucyjnych organów państwowych oraz organów kontroli i ochrony prawa. Niedopuszczalne jest ustalanie lub ocena przez sąd powszechny lub inny organ władzy zgodności z prawem powołania sędziego lub wynikającego z tego powołania uprawnienia do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości. Na mocy tej samej noweli

w art. 55 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych dodano § 4 o treści: Sędzia może orzekać we wszystkich sprawach w swoim miejscu służbowym, a w innych sądach w przypadkach określonych w ustawie (jurysdykcja sędziego). Przepisy o przydziale spraw oraz wyznaczaniu i zmianie składu sądu nie ograniczają jurysdykcji sędziego i nie mogą być podstawą stwierdzenia sprzeczności składu sądu z przepisami prawa, nienależytego obsadzenia sądu lub udziału osoby nieuprawnionej lub niezdolnej do orzekania w wydaniu orzeczenia. W art. 8 ustawy z dnia 20 grudnia 2019 r. zapisano, że przepis art. 55 § 4 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych stosuje się także do spraw wszczętych lub zakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Przepisy te weszły w życie 14 lutego 2020 r. (art. 17 ustawy z 20 grudnia 2019 r.) i obowiązywały do 15 lipca 2022 r., kiedy weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1259; dalej: ustawa z 9 czerwca 2022 r.), która w art. 42a ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych dodała § 3-14, umożliwiające badanie spełnienia przez sędziego wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, na wniosek uprawnionego, o którym mowa w § 6 art. 42a (w postępowaniu cywilnym - strona i uczestnik postępowania), jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy. Wniosek o stwierdzenie przesłanek, o których wyżej mowa, może być złożony wobec sędziego wyznaczonego do składu sądu rozpoznającego sprawę w pierwszej instancji lub apelację, z wyłączeniem spraw, w których termin do ich rozpoznania i wydania orzeczenia jest nie dłuższy niż miesiąc od dnia złożenia pisma procesowego wszczynającego postępowanie w sprawie. Wniosek składa się w terminie 7 dni od dnia zawiadomienia uprawnionego do złożenia wniosku o składzie rozpoznającym sprawę. Po upływie terminu, o którym mowa w zdaniu pierwszym, prawo do wniesienia wniosku wygasa. Sąd przy doręczeniu pierwszego pisma w sprawie zawiadania uprawnionego do złożenia wniosku o składzie rozpoznającym sprawę, a przy każdym kolejnym - jeżeli skład rozpoznający sprawę uległ zmianie.

Według art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. w sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia jej w życie, w których został wyznaczony skład sądu, do wniosku o badanie spełnienia przez sędziego wymogów niezawisłości i bezstronności i do rozpoznania tego wniosku stosuje się odpowiednio przepisy art. 42a ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, z tym że wniosek ten można było złożyć w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy. Wniosek o którym mowa, złożony po wydaniu wyroku przez sąd pierwszej lub drugiej instancji albo wojewódzki sąd administracyjny pozostawia się bez rozpoznania, jeżeli od wyroku nie wniesiono środka zaskarżenia (art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r.). Ustawa z 9 czerwca 2022 r. nie objęła sprawy o sygn. akt I C 1159/19, gdyż zakończyła się ona prawomocnie przed uchwaleniem tej ustawy. Oznacza to, że od czasu wejścia w życie ustawy z dnia 20 grudnia 2019 r., a więc od dnia 14 lutego 2020 r. obowiązywały przepisy zakazujące badania spełnienia przez sędziego wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu. Od 14 lutego 2020 r. strona nie mogła więc kwestionować powołania sędziego referenta w sprawie I C 1159/19.

Przepisy art. 42a § 1 i 2 ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 20 grudnia 2019 r., jak również art. 8 tej ostatniej ustawy, uznające za niedopuszczalne dla wszystkich sądów krajowych badanie spełnienia wynikających z prawa Unii Europejskiej wymogów dotyczących zagwarantowania niezawisłego i bezstronnego sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy, w wyroku (...) z 5 czerwca 2023 r. w sprawie (...) uznano za sprzeczne z art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej w związku z art. 47 karty praw podstawowych.

Z przytoczonych okoliczności wynika, że dopiero od tego wyroku (...) strona może w polskim porządku prawnym wnosić skutecznie o wyłączenie sędziego w procesie sądowym ze względu na wadliwość jego powołania, natomiast od dnia 14 lutego 2020 r. była tego prawa pozbawiona, zwłaszcza że w wyroku z dnia 20 kwietnia 2020 r. Trybunał Konstytucyjny w sprawie o sygn. akt (...) orzekł, że uchwała składu połączonych I.: Cywilnej, Karnej oraz (...) (...) Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (sygn. akt BSA I (...), OSNKW nr (...)) jest niezgodna z:

a) art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

b) art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/30, ze zm.),

c) art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w R. dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr (...)

Oznacza to, że w ostatnim okresie trwania sprawy o sygn. akt I C 1159/19, strona nie mogła wnieść o przeprowadzenie testu bezstronności sędziego referenta, zarzucając niewłaściwe powołanie. Przesłanka negatywna warunkująca istnienie podstawy wznowienia z art. 401 pkt 1 k.p.c. nie została zatem spełniona, a zatem należało uznać, że skarga opierała się na ustawowej podstawie wznowienia.

W ocenie Sądu orzekającego nie można było uznać, że skarga została wniesiona po terminie. Według art. 407 § 1 k.p.c. strona może wnieść skargę o wznowienie w terminie trzymiesięcznym licząc od dnia, w którym dowiedziała się o podstawie wznowienia. Wbrew stanowisku przeciwniczek skargi brak jest podstaw do kwestionowania twierdzenia zawartego w skardze, że o tym, iż sędzia D. B. został powołany na wniosek (...) ukształtowanej w trybie określonym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. strona skarżąca dowiedziała się w dniu 29 marca 2022 r., albowiem do skargi dołączono rzuty z ekranu z tego dnia z informacją o pobraniu uchwały KRS nr (...). Nie było potrzeby przesłuchania na tę okoliczność stron, w szczególności skarżącego, dlatego wniosek w tym zakresie pominięto na mocy art. 235⁽²⁾ § 1 pkt 2 k.p.c. – postanowieniem z 30 października 2023 r. - k. 157 akt). Skargę wniesiono w dniu 24 czerwca 2022 r. (dowód nadania skargi w urzędzie pocztowym - k. 67 akt sprawy), dlatego należało uznać, że skarga o wznowienie postępowania nie została wniesiona po upływie ustawowego terminu i brak było do jej odrzucenia.

W ocenie Sądu skarga o wznowienie okazała się bezzasadna i podlegała oddaleniu, gdyż powołana w skardze podstawa wznowienia w rzeczywistości nie istnieje. Słusznie zwróciły uwagę przeciwniczki skargi, że w uzasadnieniu powołanej uchwały składu połączonych I.: Cywilnej, Karnej oraz (...) (...) Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. zwrócono uwagę, że w odniesieniu do sędziów sądów powszechnych i wojskowych, ze względu na praktyczną możliwość wdrożenia kontroli dochowania standardu bezstronności i niezawisłości, większe zróżnicowanie skali wadliwości procedur konkursowych oraz statusu biorących w nich udział osób, a także odmienne konstytucyjne funkcje sądów powszechnych i wojskowych w porównaniu z Sądem Najwyższym, konieczne jest określenie innego mechanizmu ustalania przesłanek stosowania art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. oraz art. 379 pkt 4 k.p.c. W szczególności mechanizm ten powinien polegać na ocenie zarówno stopnia wadliwości poszczególnych postępowań konkursowych, jak też okoliczności odnoszących się do samych sędziów biorących w nich udział oraz charakteru spraw, w których orzekają lub orzekały sądy z ich udziałem. Nie jest zatem wykluczone, że mimo powstania zasadniczych wątpliwości co do tego, czy dochowany zostaje standard niezawisłości i bezstronności danego sędziego uczestniczącego w składzie sądu ze względu na objęcie przez niego urzędu w postępowaniu konkursowym przeprowadzonym w sposób ustalony ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o (...), to w konkretnych okolicznościach wątpliwości te nie zostaną potwierdzone, co będzie równoznaczne z koniecznością przyjęcia, że skład sądu z jego udziałem spełnia minimalne wymagania dla zachowania niezawisłości i bezstronności. Sąd Najwyższy zwrócił również uwagę na to, że należy mieć na względzie, że wskazana ocena w istocie sprowadza się do odpowiedzi na pytanie, jakie - w perspektywie obywatela - muszą być spełnione obiektywne warunki postrzegania sędziego jako bezstronnego i niezawisłego, zaś sąd z udziałem tego sędziego, jako sąd niezależny. Ten znany w orzecznictwie sądowym sposób dokonywania ocen, polega na odwoływaniu się do wzorca normatywnego modelowego obserwatora mającego dostateczne rozeznanie w okolicznościach istotnych do formułowania na ich podstawie określonych wniosków. Nie może być on przy tym utożsamiony z subiektywną oceną dokonywaną przez strony postępowania lub opinią publiczną w konkretnej sprawie. Faktyczne postrzeganie sądu w opinii publicznej może co najwyżej stanowić jeden z czynników podlegających uwzględnieniu w formułowaniu oceny dochowania standardu niezawisłości i bezstronności, o którym mowa w wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE z dnia 19 listopada 2019 r. w sprawach (...). Ocena tego standardu nie może także poprzestawać na subiektywnych przekonaniach samego sędziego, co do własnej bezstronności i niezawisłości, choć sędzia, który uważa, że nie będzie mógł sprostać stawianym mu w tym zakresie wymaganiom w konkretnej sprawie powinien zawsze mieć możliwość wyłączenia się od orzekania w tej sprawie. W ramach zróżnicowania i indywidualizacji oceny wpływu wadliwości procesu powołania na urząd sędziego na dochowanie

standardu bezstronności i niezawisłości sądu orzekającego z udziałem takiego sędziego konieczne jest uwzględnienie całego zespołu rozmaitych kryteriów. Niewątpliwie w przypadku sądów wyższego szczebla w strukturze organizacyjnej organów wymiaru sprawiedliwości, które mogą sprawować funkcję kontroli instancyjnej w odniesieniu do czynności i orzeczeń sądów niższych, za obowiązujący trzeba przyjąć wyższy poziom wymagań w zakresie minimalnych warunków bezstronności i niezawisłości. Te same konkretne okoliczności związane z wadliwością procesu powoływania na urząd sędziego, możliwe do tolerowania w przypadkach obsadzania sądów niższego rzędu, mogą uzasadniać ocenę o braku bezstronności i niezawisłości w przypadku sądów wyższego rzędu.

Według Sądu Najwyższego, w ocenie wpływu wadliwości procedury powołania na urząd sędziego na dochowanie standardu bezstronności i niezawisłości sądu mogą mieć znaczenie szczególne okoliczności dotyczące samego sędziego. Niewątpliwie uzasadnione wątpliwości podważające dochowanie tego standardu występują wówczas, gdy sędzia ten zaangażowany był bezpośrednio przed powołaniem na urząd, w jednostkach podległych Ministrowi Sprawiedliwości lub innym organach władzy wykonawczej lub (...). Dotyczy to okresu, w którym kierownictwo organów zwierzchnich tych jednostek kształtowane było przez większość parlamentarną uchwalającą ustawę z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o (...). Nie bez znaczenia jest stosunek sędziego do dokonywanych zmian, publicznie wyrażany zarówno w procedurze konkursowej, jak i później, zwłaszcza w zakresie akceptacji niekonstytucyjnych działań organów władzy wykonawczej wobec sądów, w tym Sądu Najwyższego, czy akceptacji utraty przez Krajową Radę Sądownictwa przymiotu niezależności. Wypowiedzi tego rodzaju, w kontekście omawianych wcześniej wadliwości w procesie powoływania na stanowisko sędziego, mogą stwarzać poważne wątpliwości co do zależności między wskazaniem danego kandydata przez Krajową Radę Sądownictwa jako osoby mającej być powołaną do pełnienia urzędu a ujawnioną przychylnością wobec środowisk politycznych, które uzyskały dominujący wpływ na prace tej R.. Ta zależność w obiektywnej ocenie może wynikać także ze stwierdzenia innych wadliwości w postępowaniu o powołanie do pełnienia urzędu, a zwłaszcza zaniechania wyłączenia się poszczególnych członków (...) w przypadkach postępowania wobec osób z nimi powiązanych, pozytywnego rozstrzygnięcia konkursów na urząd sędziego na rzecz osób uzyskujących awanse o charakterze administracyjnym w strukturze sądownictwa w drodze arbitralnych decyzji Ministra Sprawiedliwości, szczególnego braku transparentności procedur konkursowych wynikającego z utajniania części obrad (...) lub jej zespołów, albo braku możliwości zapoznania się z przebiegiem danego konkursu, głosowania przez członków R. in pleno bez szczególnego uzasadnienia wbrew opiniom zespołów (...), uzyskania wskazania R. na urząd sędziego przy braku opinii organów samorządu sędziowskiego, lub po uzyskaniu opinii wyraźnie ukazującej brak poparcia kandydatury, w szczególności poprzez nieuzyskanie większości głosów poparcia lub uzyskanie wyraźnie niższego poparcia niż inny kandydat startujący w tym samym konkursie, a bez racjonalnego uzasadnienia takiej decyzji, albo po wcześniejszym uzyskaniu przez kandydata delegacji do sądu wyższego rzędu na podstawie arbitralnej decyzji Ministra Sprawiedliwości, niemającej racjonalnego uzasadnienia merytorycznego związanego z jakością pracy danego sędziego lub też bez takiej delegacji, w przypadku niskiej jakości tej pracy.

Inną okolicznością uzasadniającą wątpliwości co do niezawisłości kandydata są procedury konkursowe, w których wskazano osobę o oczywiście mniejszych kompetencjach w stosunku do innych osób startujących w konkursie. W przypadku sędziów przedstawianych do awansowania przez Krajową Radę Sądownictwa istotne znaczenie będzie miał charakter awansu, w szczególności to, jak szybko do niego doszło oraz na jakie stanowisko awansował dany sędzia. Na przykład awansowanie sędziego sądu rejonowego na stanowisko sędziego sądu apelacyjnego (tym bardziej Sądu Najwyższego) budzić może istotne wątpliwości co do jego niezależności, ze względu na podejrzenie, że swoje stanowisko zawdzięcza przede wszystkim politycznemu poparciu, a nie wiedzy prawniczej i doświadczeniu.

Konkretne okoliczności, o których wyżej mowa, wymagają sprawdzenia za pomocą środków dowodowych dostępnych w procedurze cywilnej i karnej. Sąd Najwyższy w powołanej uchwale podkreślił, że pewne okoliczności mogą także wskazywać, iż mimo wadliwości procedury powołania na urząd sędziego w warunkach ukształtowanych ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o (...), co do konkretnego sędziego zachowany został minimalny standard warunkujący postrzeganie sądu jako bezstronnego i niezawisłego. Dotyczy to w szczególności sytuacji, w których dana osoba spełniałaby obowiązujące kryteria wskazania na urząd sędziego także w poprawnie ukształtowanej

procedurze postępowania przed Krajową Radą Sądownictwa. Dotyczyć to może także osób, które miały pozytywne opinie wynikające z rzetelnej oceny, w tym w szczególności z bezstronnych wizytacji. Inną okolicznością świadczącą o dbałości sędziego o zachowanie zasad bezstronności i niezawisłości jest podjęcie starań o wyjaśnienie dotyczących go wątpliwości przed przystąpieniem do rozpoznania sprawy (np. przez sygnalizację z art. 41 k.p.k. oraz art. 49 § 1 k.p.c.).

Mając na uwadze przytoczone wywody Sądu Najwyższego i odnosząc je do rozpatrywanej sprawy, należało w ocenie Sądu orzekającego dojść do wniosku, że w przypadku konkursu na wolne stanowisko sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w Grudziądzu ogłoszone w Monitorze Polskim z 2018 r. pod poz. 256, zostały zachowane minimalne standardy warunkujące postrzeganie sądu, w którym orzekał kandydat wybrany w tym konkursie, jako bezstronnego i niezawisłego. Zwrócić należy uwagę na to, że nie ujawniono w sprawie żadnych okoliczności ubocznych, na które wskazywał Sąd Najwyższy w uchwale z 23 stycznia 2020 r.: szczególne okoliczności dotyczące samego sędziego Dominika Bednarskiego, zaangażowanie polityczne czy wypowiedzi popierające poprzednią władzę, zaangażowanie przed powołaniem na urząd sędziego w jednostkach podległych Ministrowi Sprawiedliwości lub innych organach władzy wykonawczej lub (...), powiązanie z członkami tej R., które mogłyby sugerować, że inne względy niż merytoryczne decydowały o wyborze tego, a nie innego kandydata w procedurze konkursowej. Jednocześnie w uzasadnieniu powołanej uchwały KRS nr (...) przedstawiono ocenę poszczególnych kandydatów i argumenty przemawiające za kandydaturą pana D. B.. Trzeba zauważyć, że wszystkie oceniane kandydatury w konkursie przeprowadzanym przez KRS na wolne stanowisko ogłoszone w Monitorze Polskim z 2018 r. pod poz. 256, były porównywalne, przy czym wszystkie kandydatury były dobre i spełniały wymagania ustawowe określone w art. 61 ustawy z dnia 27 lipca 2011 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych.. W tej sytuacji o wyborze kandydata mogły decydować drobne różnice przemawiające za poszczególnymi kandydatami. Dokonując oceny kandydatów (...) wskazała, że kierowała się kryteriami wymienionymi w art. 35 ust. 2 ustawy o KRS i uwzględniała oceny kwalifikacji kandydatów, ich doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, opinie przełożonych, rekomendacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia, a także opinie (...) (...) (...) w T.. (...) zgodnie z prawdą wskazała, że pan D. B. posiadał wieloletnie i bogate doświadczenie zawodowe, które zdobył pracując na stanowisku referendarza sądowego i asystenta sędziego w różnych wydziałach sądów, zarówno w pionie karnym, jak i cywilnym, w związku z czym dysponował szeroką wiedzą prawniczą, a jego doświadczenie zawodowe było wszechstronne. (...) zwróciła uwagę, że także z przedłożonych opinii służbowych wynikało, że pan D. B. posiada predyspozycje do wykonywania zawodu sędziego. Pozostałe kandydatki nie wypełniały w tak wysokim stopniu kryteriów powołania na stanowisko sędziego sądu rejonowego. (...) zwróciła uwagę na pewne względy dotyczące innych kandydatów, które przemawiały za tym, że kandydaturę pana D. B. uznano za lepszą. Wskazano m.in. na to, że kandydatka M. P. w 2008 r. złożyła egzamin sędziowski z oceną dostateczną plus, a więc otrzymała ocenę niższą niż kandydat D. B., a nadto posiadała mniejsze od niego doświadczenie w samodzielnym stosowaniu prawa, gdyż zawód referendarza sądowego wykonywała niecałe dwa lata. Z kolei przy ocenie kandydatki A. R. (1) miała na uwadze, że posiadała krótszy od D. B. staż pracy, a ponadto nie wykazywała się, w przeciwieństwie do ww. kandydata, doświadczeniem w samodzielnym stosowaniu prawa, a jej doświadczenie zawodowe nie było tak wszechstronne, albowiem wykonywała obowiązki zawodowe tylko w pionie karnym. Tu należy zwrócić uwagę na jeszcze jeden aspekt sprawy, czego nie wyartykułowała (...) w uchwale nr (...), a przemawiający przeciwko kandydaturze A. W. (1), mianowicie na to, że ogłoszony konkurs dotyczył sędziego w pionie cywilnym, co podkreślił Prezes Sądu (...) w T. podczas wysłuchania przez członków zespołu (...) w dniu 8 października 2018 r. (k. 97 akt sprawy). Przeznaczenie obsadzanego etatu sędziowskiego (pion cywilny), w powiązaniu z wieloletnim doświadczeniem pana D. B. w pracy w tym pionie na różnych stanowiskach, przemawiało również za tą kandydaturą.

W odniesieniu do kandydatki A. W. (2) (...) miała na uwadze, że otrzymała niższą od pana D. B. ocenę z egzaminu sędziowskiego – dostateczny plus, a ponadto nie posiadała tak wszechstronnego doświadczenia zawodowego jak ww. kandydat. (...) uwzględniała również przy ocenie poparcie kandydatur przez (...) w T. oraz przez (...) (...) (...) w T., jednakże nie uznała tego za decydujące przy wyborze konkretnego kandydata, do czego (...) miała prawo, uwzględniając wszystkie kryteria wskazane w art. 35 ust. 2 ustawy o KRS. (...) wzięła także pod uwagę oceny uzyskane przez kandydatów na dyplomach ukończenia wyższych studiów prawniczych i z egzaminów zawodowych. (...) wskazała, że wprawdzie kandydatura D. B. jest w tym zakresie mniej wyróżniająca, jednak z oceny kwalifikacyjnej

i opinii służbowych wynika, że prezentuje wysokie umiejętności zawodowe i przy uwzględnieniu wszystkich kryteriów wyboru w ocenie R. jest najlepszym kandydatem spośród wszystkich ocenianych.

Badając prawidłowość omawianego konkursu należy zwrócić uwagę również na to, że przy ocenie kwalifikacji kandydata D. B. sędziego wizytator M. L. wskazał na analizę 50 projektów uzasadnień orzeczeń tego kandydata, podkreślając, że spełniają wymogi formalne z art. 328 §2 k.p.c. Także projekty orzeczeń tego kandydata spełniały wymogi formalne i prawne, a przedstawiona ocena pracy oraz cech osobowościowych tego kandydata pozwala zdaniem wizytatora na rekomendowanie jego kandydatury na stanowisko sędziego sądu rejonowego. Sędzia wizytator podkreślił wysoką kulturę osobistą kandydata, umiejętność pracy w zespole i stwierdził, że posiada on wszelkie predyspozycje, by zostać dobrym sędzią, co w 5 letniej praktyce orzeczniczej tego sędziego rzeczywiście się sprawdziło.

W ocenie Sądu orzekającego, w ustalonych okolicznościach sprawy nie można było stwierdzić wadliwości w procedurze konkursowej przeprowadzonej przez KRS na wolne stanowisko sędziowskie ogłoszone w Monitorze Polskim z 2018 r. pod poz. 256, zatem nie można było stwierdzić, że sąd w sprawie o sygn. akt I C 1159/19 został nienależycie obsadzony. Z tych względów skargę o wznowienie oddalono.

O kosztach postępowania skargowego orzeczono na mocy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. mając na uwadze wynik sprawy. Koszty zasądzone w pkt 2 (drugim) sentencji wyroku obejmują koszty zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych – stawki minimalnej zgodnie z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1800 ze zm.). Brak było podstaw do zasądzenia trzykrotności stawki minimalnej, jak żądano w odpowiedzi na skargę, gdyż sprawa nie była nadmiernie skomplikowana.

O odsetkach ustawowych za opóźnienie od kosztów procesu orzeczono na mocy art. 98 § 1¹ k.p.c.